

Gytha 10 Oler's

Modřovice

Nro. | 5.
Číslo | 7. ročník 1874.

Arbeits-Buch,

ausgestellt nach der Bestimmung des kaiserlichen Patentes vom 20. Dezember 1859 (Ministerialverordnung vom 25. Dezember 1859, Nro. 31968, und vom 14. März 1860, Nro. 7856),

am

Von

Knížka pracovní,

vydaná na základě císařského patentu, daného dne 20. prosince 1859 (nařízení ministeriálního, daného dne 25. prosince 1859, č. 31968, a 14. března 1860, č. 7856),

dne *26. prosince 1874* w *Modřovicích*

Od *J. J. Křížek*
26. prosince 1874
KREUZER
MODŘOVIC
1870
H. J. Křížek

Arbeits-Buch,

(enthaltend vierzig mit der fortlaufenden Zahl versehene Blätter)

Knížka pracovní,

(obsahující čtyřicet listů, opatřených číslem pořad jdoucím)

für

vydána

Petr Kouček
Jakub Kouček

Vor- und Zuname:

Jméno a příjmení:

Petr Kouček
Jakub Kouček

Geburtsort:

Místo narození:

Modřovice
u Mladějovic

Geburtsjahr:

Rok narození:

1852 *fünfzigzwei*

Heimatsgemeinde:

Obec domovská:

Modřovice
u Mladějovic

Beschäftigung:

Zaměstnání:

Waldhüter
Waldhüter

Stand:

Stav:

Landw.
Landw.

Namensfertigung des Betheiligen:

Podpis jména toho, komu se knížka vydává:

Petr Kouček

Personsbeschreibung.**Popis osoby.**

Größe:

velikost:

Klein
Mala

Gesicht:

obličej má:

rund
Kulatý

Augen:

oči:

blau
černá

Augenbraunen:

obočí:

schwarzbraun
černá

Nase:

nos:

stumpf
čulý

Mund:

ústa:

gerade
pravidelná

Zähne:

zuby:

gesund
zdravé

Haare:

vlasy:

schwarzbraun
černá

Bart:

vousy:

keine
žádné

Besondere Kennzeichen:

Zvláštní znamení:

keine
žádné

M u s z u g

aus der Gewerbe-Ordnung vom 20. Dezember 1859.

Sechstes Hauptstück.

Gewerbliches Hilfspersonale.

§. 72.

Rechtsverhältnis.

Die Rechtsverhältnisse zwischen den selbstständigen Gewerbetreibenden und ihrem Hilfspersonale (Gehilfen und Lehrlingen) sind, in soferne nicht das gegenwärtige Gesetz besondere Bestimmungen enthält, nach den Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zu beurtheilen.

a) Gehilfen.

§. 73.

Gehilfen.

Unter Gehilfen werden in diesem Gesetze Handlungsdiener, Gesellen und Fabriksarbeiter, dann die in gleichen Dienstverhältnissen stehenden weiblichen Hilfsarbeiter verstanden.

Die für höhere Dienstleistungen angestellten Individuen, wie Werkführer, Mechaniker, Faktoren, Buchhalter, Kassiere, Zeichner, Chemiker, dann die für bloße Handlanger- und andere gröbere Arbeiten aufgenommenen Arbeiter und Tagelöhner,

endlich die Personen, welche bei dem Betriebe eines Gewerbes bloß Hausgesindebedienste errichten, wie Kellner, Fuhrknechte cc. werden unter den Gehilfen nicht begriffen.

§. 74.

Ausweis.

Jeder Gehilfe muß mit den nöthigen Ausweisen versehen sein, welche bei Handlungsdienern in den behördlich erteilten Zeugnissen der früheren Dienstgeber, bei anderen Gehilfen in dem Arbeitsbuche bestehen.

Unternehmer, welche Gehilfen ohne einen solchen Ausweis in Verwendung nehmen, machen sich strafbar und haften mit den Letzteren dem früheren Dienstgeber für den durch den eigenmächtigen Austritt des Gehilfen erwachsenen Schaden nach Maßgabe des §. 1302 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches. Dem früheren Dienstgeber steht auch das Recht zu, den Wiedereintritt des eigenmächtig ausgetretenen Gehilfen zu fordern.

V ý t a h

z řádu živnostenského, vydaného dne 20. prosince 1859.

Hlava šestá.

O pomocnictvu při živnostech.

§. 72.

Dle čehož se uvažují práva a povinnosti mezi živnostníky a jich pomocnictvem.

Práva a povinnosti mezi živnostníky samostatnými a jich osobami pomocnými (pomocníky a učedníky) uvažovány buďte dle obecného zákonníka občanského, ač není-li v zákoně tomto nic zvláštního ustanoveno.

a) O pomocnících.

§. 73.

Kdož jsou pomocníci dle tohoto zákona.

Slovem „pomocníci“ rozumí se v tomto zákoně služebníci kupečtí, tovaryši a dělníci ve fabrikách, též pomocnice, ježto jsou v stejném postavení služebním.

Osoby pro vyšší službu zřízené, totiž: dílovedoucí, mechanikové, faktorové, účtárníci, kasírové, kreslitelé a chemikové, nepokládají se za pomocníky;

rovněž se za pomocníky nepokládají dělníci, zjednaní na práce pomahačské a na jiné práce hrubší a nádenníci,

aniž se za pomocníky pokládají ti, kdož u provozování živnosti konají práce, jež konává čeleď domácí, na př. sklepníci, pacholci u vozu atd.

§. 74.

Každý pomocník má míti náležité průkazy.

Každý pomocník má býti náležitými průkazy opatřen; služebníci kupečtí mají míti vysvědčení od svých předešlých pánů služebních, od úřadu vidovaná, jiní pomocníci pak mají míti knížku pracovní.

Vzal-li by někdo pomocníka některého do služby neb do práce, který by takového průkazu neměl, stane se trestu hodným a bude zároveň s pomocníkem tímto dle §. 1302. obecného zákonníka občanského předešlému pánu služebnímu práv ze škody, vzešlé tím, že pomocník o své ujmě ze služby jeho vystoupil. Předešlý pán služební má také právo žádati, aby pomocník, který o své ujmě od něho vystoupil, zase k němu do služby se vrátil.

§. 75.
Stellung.

Die Art der Verwendung eines Gehilfen, seine Bezüge und sonstige Stellung, die Dauer des Dienstverhältnisses, die allfällige Probezeit und die Kündigungsfrist sind Gegenstand freien Uebereinkommens. In Ermanglung eines solchen wird die Bedingung wöchentlicher Ablöshung und eine vierzehntägige Kündigungsfrist vorausgesetzt, und in den anderen Beziehungen der Ortsgebrauch zur Richtschnur genommen.

§. 76.
Pflichten und Rechte.

Der Gehilfe ist verpflichtet, dem Dienstgeber Treue, Folgsamkeit und Achtung zu erweisen, sich anständig zu betragen, die bedungene oder ortsübliche Arbeitszeit einzuhalten, die ihm anvertrauten gewerblichen Berichtigungen nach besten Kräften zu besorgen, über die Betriebsverhältnisse des Dienstgebers Verschwiegenheit zu beobachten, sich gegen Mitgehilfen und Hausgenossen verträglich zu benehmen und die Lehrlinge, sowie die unter seiner Aufsicht arbeitenden Kinder gut zu behandeln. Er ist berechtigt, die bedungenen Bezüge zur rechten Zeit, eine anständige Behandlung und beim Austritte ein wahrheitsgetreues Zeugniß in Anspruch zu nehmen.

§. 77.
Verbote.

Es ist den Gehilfen verboten, willkürliche Feiertage und sogenannte blaue Montage zu halten, ohne Einwilligung des Dienstgebers für eigene Rechnung oder für fremde Arbeitsgeber zu arbeiten, und unter sich Verabredungen zu treffen, um durch gemeinschaftliche Arbeitsverweigerung oder durch andere Mittel von ihrem Dienstherrn Bedingungen zu erzwingen (§. 481 des Strafgesetzbuches).

§. 78.
Auflösung des Dienstverhältnisses.

Das Arbeits- oder Dienstverhältnis kann aus wichtigen Gründen vor Ablauf der ausdrücklich oder stillschweigend bedungenen Dauer und ohne Aufkündigung sogleich aufgelöst werden. Insbesondere ist aber:

1. Der Dienstgeber zur Aufhebung des Vertrages berechtigt, wenn der Gehilfe:
- a) zum Dienste unbrauchbar befunden wird;
 - b) eine Handlung verübt, durch welche das in ihn zu setzende Vertrauen gegründeter Weise verwirkt wird, oder wenn eine solche Handlung nach der Aufnahme zur Kenntniß des Dienstgebers gelangt;

§. 75.

Jak jsou pomocníci k pánu svému postaveni.

O to, jakou službu má pomocník konati, jaký plat neb co jiného má dostati, jak má býti ke svému pánu a jinak postaven, jak dlouho má trvati svazek služby, na jaký čas má snad službu činiti na průbu a na jak dlouho může dáti nebo obdržeti výpověď, o to mají se obě strany dobrovolně umluviti. Není-li takové úmluvy, pokládá se za to, že se mzda platí týdně a že se dáva výpověď na čtrnácte dní; v jiných příčinách má býti pravidlem obyčej místní.

§. 76.

Jaké povinnosti a práva mají pomocníci.

Pomocník jest povinen pánu svému věrnost, poslušnost a úctu prokazovati, slušně se chovati, umluvený nebo v místě obyčejný čas k práci dodržovati, práce k živnosti náležitě, jemu svěřené, dle nejlepší síli své vykonávati, o okolnostech živnosti svého pána tajnost zachovávat, ke svým spolupomocníkům a lidem domácím snáselivě se chovati a s učedníky i s dětmi, které by pod jeho dohledem pracovaly, dobře zacházeti. Se své strany pak má právo žádati, aby se mu v pravý čas dával umluvený plat a co jiného mu náleží, aby se s ním slušně zacházelo a když vystoupí z práce neb ze služby, aby dostal vysvědčení věrně dle pravdy napsané.

§. 77.

Co jest pomocníkům zapovězeno.

Pomocníkům zapovězeno jest, libovolné svátky a tak řečené modré pondělky držeti, bez dovolení pána svého ke své ruce nebo k ruce někoho jiného, kdo by mu dal práci, pracovati, a mezi sebou o to se smlouvat, aby společným odepřením práce nebo jinými prostředky na svém pánu nějakých výminek vynutili (§. 481. zákonníka trestního).

§. 78.

Kdy se může svazek služební mezi pánem a pomocníky rozvázati.

Svazek práce neb služby může se z příčin důležitých ihned rozvázati, dříve totiž, než prošel čas výslovně nebo mlčky umluvený a bez výpovědi.

1. Zvláště pak může smlouvu zrušiti pán, když

- a) shledá, že pomocníka nelze k práci potřebovati;
- b) když pomocník něčeho se dopustí, čímž s příčinou propadne důvěra, které požívati má, anebo když se pán jeho po jeho přijmutí do služby doví, že se něčeho takového dopustil;

- c) ohne Einwilligung des Dienstgebers ein der Verwendung beim Gewerbe abträgliches Nebengeschäft betreibt;
- d) sich hartnäckig weigert, des Dienstgebers rechtmäßige Weisungen zu vollziehen, oder die Mitgehilfen, Lehrlinge oder das Hausgesinde zum Ungehorsam, zur Aufsehnung gegen den Dienstgeber, zu unordentlichem Lebenswandel oder zu unerlaubten Handlungen zu verleiten sucht, oder sich einer Ehrenbeleidigung gegen den Dienstgeber oder dessen Angehörige oder einer anderen wesentlichen oder wiederholten Pflichtverletzung schuldig macht;
- e) durch eigenes Verschulden arbeitsunfähig wird, oder wenn die unverschuldete Arbeitsunfähigkeit über vier Wochen dauert;
- f) durch länger als 8 Tage gefänglich angehalten wird.

2. Der Gehilfe ist insbesondere zur Aufhebung des Vertrages berechtigt:

- a) wenn er ohne Schaden für seine Gesundheit die Arbeit nicht fortsetzen kann;
- b) wenn der Dienstgeber sich thätlicher Mishandlungen oder der Uebertretung der Ehrenbeleidigung gegen ihn schuldig macht;
- c) wenn der Dienstgeber ihn zu unsittlichen oder gesetzwidrigen Handlungen zu verleiten sucht;
- d) wenn der Dienstgeber ihm die bedungenen Bezüge ungebührlich vorenthält, oder andere wesentliche Vertragsbestimmungen verletzt;
- e) wenn der Dienstgeber in Konkurs verfällt oder sonst verhindert ist, dem Gehilfen Beschäftigung und Verdienst zu geben.

§. 79.

Vorzeitige Entlassung.

Wenn der Dienstgeber ohne einen gesetzlich zulässigen Grund (§. 78) einen Gehilfen vorzeitig entläßt, oder durch Verschulden von seiner Seite Grund zur vorzeitigen Auflösung des Dienstverhältnisses gibt, so ist er verpflichtet, dem Gehilfen den Lohn und die sonst bedungenen oder eingeführten Bezüge für den noch übrigen Theil der Kündigungsfrist zu vergüten.

§. 80.

Vorzeitiger Austritt.

Wenn ein Gehilfe seinen Dienstgeber ohne gesetzlichen Grund (§. 78) vorzeitig verläßt, so ist der Dienstgeber berechtigt, denselben durch die Behörde zur Rückkehr in die Arbeit für die noch fehlende Zeit zu verhalten und den Ersatz des erlittenen Schadens zu verlangen. Ueberdies ist ein solcher Gehilfe angemessen zu bestrafen.

§. 81.

Aufhören des Gewerbetriebes oder Tod des Gehilfen.

Durch das Aufhören des Gewerbetriebes und durch den Tod des Gehilfen erlischt das Dienstverhältniß von selbst.

- e) když bez přivolení pána svého provozuje nějakou obživu vedlejší, která jej v zaměstnání při živnosti pánově na ujmu pánovu vytrhuje;
- d) když pomocník tvrdošijně se zdráhá, nařízení rádná od pána svého mu daná vykonati, nebo když hledí spolupomocníky, učedníky nebo čeládku domácí svěsti k neposlušnosti, k opření se proti pánu, k nepořádnému životu nebo k čemu koli nedovolenému, aneb když urazí na cti svého pána nebo osoby k jeho rodině náležité, anebo když jinak povinnost svou podstatně neb několikrát poruší;
- e) když svou vinou stane se k práci neschopným aneb když nezaviněná neschopnost ke práci trvá přes čtyři neděle;
- f) když déle než 8 dní jest ve vězení.

2. Pomocník může zvláště smlouvu zrušiti:

- a) když beze škody na svém zdraví nemůže práce dále konati;
- b) když jeho pán skutkem zle s ním nakládá aneb na cti jej urazí;
- c) když jej pán k něčemu nemravnému nebo k něčemu proti zákonu svěsti hledí;
- d) když mu pán umluvenou mzdu neb jiné příjmy nenáležité zadržuje, nebo něco podstatného poruší, co bylo ve smlouvě ustanoveno;
- e) když pán jeho upadne v konkurs aneb když pomocníkovi z jiné příčiny nemůže zaměstnání a výdělků dáti.

§. 79.

Co jest pán povinen dáti pomocníkovi, když ho před časem propustí. Propustí-li pán pomocníka před časem bez příčiny, které zákon dopouští (§. 78.), aneb dá-li nějakým proviněním se strany své příčinu, že svazek služební před časem se rozváže, tedy jest povinen, nahraditi mu za ostatní část lhůty k výpovědi vyměřené jak mzdu tak i jiné příjmy buď umluvené nebo zavedené.

§. 80.

Co může pán učiniti, když pomocník před časem mu odejde. Odešel-li by pomocník před časem od pána svého bez příčiny zákonem vytknuté (§. 78.), může jej pán skrze úřad přidržeti, aby se na čas, co ještě schází, do práce navrátil a může žádati, aby mu škodu způsobenou nahradil. Mimo to má se takový pomocník přiměřeně potrestati.

§. 81.

Kdy svazek služební sám sebou pomijí.

Přestane-li živnostník živnost provozovati nebo zemře-li pomocník, pomijí svazek služební sám sebou.

Doč ist im Falle des freiwilligen Aufgebens des Gewerbes oder der durch Schuld oder Zufall von Seite des Dienstgebers herbeigeführten Entlassung des Gehilfen derselbe berechtigt, für den Entgang der Kündigungsfrist Schadloshaltung anzusprechen.

Zusatzbestimmungen für größere Gewerbsunternehmungen.

§. 82.

Fabrikarbeiter.

Für größere Gewerbsunternehmungen, in welchen gewöhnlich mehr als 20 Arbeiter ohne Unterschied des Geschlechtes und des Alters in gemeinschaftlichen Werkstätten zusammenwirken, gelten nebstbei folgende besondere Vorschriften.

§. 83.

Arbeiterverzeichnis.

Ueber das gesammte Arbeiterpersonale ist ein Verzeichnis mit Angabe des Vor- und Zunamens, des Alters, der Heimatsgemeinde, der dienstlichen Bestimmung und der Bezüge zu führen und der Behörde auf jedesmaliges Verlangen vorzuweisen.

§. 84.

Dienstordnung.

In den Werkstätten muß eine Dienstordnung angeschlagen sein, worin insbesondere folgende Bestimmungen auszudrücken sind:

- a) über die verschiedenen Klassen des verwendeten Personales und seine Dienstverrichtungen; insbesondere über die Verwendung der Weiber und Kinder mit Rücksicht auf physische Kräfte und den für Letztere vorgeschriebenen Schulunterricht;
 - b) über die Dauerzeit der Arbeit;
 - c) über die Zeit der Abrechnung und die Ablöhnungsverhältnisse;
 - d) über die Befugnisse des Aufsichtspersonales;
 - e) über die Behandlung im Falle der Erkrankung oder Verunglückung;
 - f) über allfällige Lohnabzüge und Arbeitsstrafen bei Uebertretungen der Dienstordnung;
 - g) über die Kündigungsfristen und die Fälle, in welchen das Dienstverhältnis sogleich aufgelöst werden kann.
- Ein Duplikat der Dienstordnung ist der Behörde vorzulegen.

§. 85.

Unterstützungskassen.

Wenn mit Rücksicht auf die große Zahl der Arbeiter oder die Natur

Vzdal-li se však živnostník živnosti své dobrovolně, aneb byl-li pomocník propuštěn za příčinou provinění nějakého se strany pána svého nebo nějaké náhody při pánu přihodilé, má pomocník právo žádati, aby mu byla škoda nahrazena za to, že mu ušla lhůta k výpovědi.

Ustanovení dodavková k větším živnostem průmyslním.

§. 82.

Která zvláštní pravidla mají platnost v příčině dělníků ve fabrikách.

V příčině větších živností průmyslních, v kterých obyčejně více než 20 dělníků toho i onoho pohlaví a rozličného věku v společných dílnách pospolu pracuje, má kromě toho platnost, co níže tuto predepsáno.

§. 83.

Každý větší živnostník má míti seznamenání dělníků.

Každý větší živnostník má míti seznamenání svých dělníků, kterémž má býti zapsáno jméno a příjmení každého dělníka, obec, kde jest domovem, služba, kterou koná, a co za ni dostává. Toto seznamenání má živnostník úřadu předložiti, kdykoli toho požádá.

§. 84.

V každé dílně má býti přibit řád služební.

V dílnách má býti přibit řád služební, ježto má obsahovati toto ustanovení:

- a) na kolikero tříd jsou dělníci rozděleni a jakou práci neb službu konají; zvláště kterou práci konají ženské a děti, hledíc k jich síle tělesné a co děti se týče, k predepsanému učení školnímu;
 - b) jak dlouho trvá práce;
 - c) kdy se činí spočítávání s dělníky a jak to jest se mzdou;
 - d) jaká práva mají dohledací k dělníkům;
 - e) jaké opatření tu jest, když se dělník rozstuně neb neštěstí se mu přihodí;
 - f) zdali se snad dělníkům, když přestoupí řád služební, něco ze mzdy sráží a mnoholi, a jaká práce se jim za pokutu ukládá;
 - g) jaké jsou lhůty, v nichž se může dáti výpověď a v kterých případnostech se může svazek služební ihned rozvázati.
- Duplikát řádu služebního má se předložiti úřadu.

§. 85.

Edy jest větší živnostník povinen, zříditi dělníkům kasu pomocnou. Když se toho buď za příčinou velkého množství dělníků nebo

der Beschäftigung eine besondere Vorsorge für die Unterstützung der Arbeiter in Fällen der Verunglückung oder Erkrankung nöthig erscheint, ist der Unternehmer verpflichtet, unter Beitragsleistung der Arbeiter entweder eine selbstständige Unterstützungskasse dieser Art bei seinem Stablisement zu errichten, oder einer schon bestehenden beizutreten.

§. 86.

Verwendung von Kindern.

Kinder unter 10 Jahren dürfen gar nicht, Kinder über 10 Jahre, aber unter 12 Jahren, nur gegen Beibringung eines über Anlangen des Vaters oder Vormundes von dem Gemeindevorstande ausgefertigten Erlaubniß-Scheines zur Arbeit in größeren Gewerbsunternehmungen verwendet werden, und zwar nur zu solchen Arbeiten, welche der Gesundheit nicht nachtheilig sind und die körperliche Entwicklung nicht hindern.

Der Erlaubnißschein ist nur dann auszufertigen, wenn entweder der Besuch der ordentlichen Schule mit der Verwendung bei der Gewerbsunternehmung vereinbart erscheint, oder von Seite des Gewerbsinhabers durch Errichtung von besonderen Schulen für den Unterricht der Kinder nach den Anordnungen der Schulbehörde genügende Vorsorge getroffen ist.

§. 87.

Arbeitszeit.

Für Individuen unter 14 Jahren darf die Arbeitszeit täglich 10 Stunden, für solche über 14, aber unter 16 Jahren, täglich 12 Stunden nicht übersteigen und nur in entsprechender Eintheilung mit genügenden Ruhezeiten bemessen werden.

Zur Nacharbeit, d. i. zur Arbeit nach 9 Uhr Abends und vor 5 Uhr Morgens, dürfen Individuen unter 16 Jahren nicht verwendet werden. Doch kann bei Gewerben, wo Tag und Nacht gearbeitet wird, und wenn sonst der Betrieb gefährdet wäre, die Behörde auch die Verwendung der Arbeiter unter 16 Jahren, aber nicht unter 14 Jahren, zur Nachtzeit unter der Bedingung gestatten, daß eine angemessene Abwechslung in der Tag- und Nacharbeit stattfindet.

Ebenso kann die Behörde in Fällen eines außerordentlichen Arbeitsbedürfnisses eine vorübergehende Verlängerung der Arbeitszeit um 2 Stunden für die Arbeiter unter 10 Jahren, jedoch nur für die Dauer von höchstens vier Wochen gestatten.

b) Lehrlinge.

§. 88.

Lehrling.

Als Lehrling wird angesehen, wer bei einem selbstständigen Gewerbetreibenden zur praktischen Erlernung des Gewerbes in Verwendung tritt.

za präčinou povahy zaměstnání vidí býti potřebí, aby se učinilo opatření zvláštní, by dělníci měli nějakou pomoc, když je potká neštěstí nebo když se roznemohou, jest živnostník povinen, k tomu konci buď samostatnou kasu pomocnou při své dílně zříditi, do kteréž dělníci zároveň přispívati mají, anebo k některé jiné kase již zřízené přistoupiti.

§. 86.

Pokud se mohou u větších živnostech průmyslných děti ke práci bráti.

Děti níže 10 let nemohou se ve větších živnostech průmyslných naprosto k žádné práci bráti; děti výše 10 a níže 12 let mohou se však ku práci bráti jen tehda, když se předloží list, k žádosti otcově neb poručnickově od představeného obce vydaný, v kterém otec neb poručník k tomu přivoluje; ale i v této případnosti může se jich užívati jenom k pracem takovým, které by jim na zdraví neškodily a nebyly jim u vzrůstu na překážku.

List dovolení může se jen tehda vydati, když děti, konajíce práci v dílně neb fabrice, mohou zároveň do řádné školy choditi, aneb když majetník fabriky na vyučování dětí zvláštní školu zřídí a tím dosti učiní tomu, co od úřadu školního v přičině toho nařizeno.

§. 87.

Kolik hodin denně jsou dělníci povinni pracovati.

Dělníkům, kteří nemají ještě 14 let, nemůže se denně uložiti více než 10 hodin práce, dělníkům, kteří mají výše 14 let, nemají ale ještě 16 let, ne více než 12 hodin denně, a práce má se rozdělit tak, aby mezi ní měli dostatečného odpočinutí.

K noční práci, t. j. k práci po 9. hodině večer a před 5. hodinou ráno není dovoleno bráti dělníkům, kteří nemají 16 let. Pracuje-li se však v některé dílně ve dne v noci, a bylo-li by to živnosti na škodu, může úřad dovoliti, aby času nočního také pracovali dělníci, kteří nemají 16 let, nikoliv ale takoví, kteří nemají 14 let, však jen pod tou výminkou, aby se práce denní s prací noční náležitě střídala.

Taktéž může úřad, nastala-li by neobyčejná potřeba práce, na čas povoliti, aby dělníci, kteří nemají 16 let, o 2 hodiny déle pracovali, však nanejvýš na čtyři neděle.

b) O učedlnících.

§. 88.

Kdo se pokládá za učedlníka.

Za učedlníka pokládá se ten, kdo jde k samostatnému živnostníkovi, aby se u něho živnosti prakticky naučil.

§. 89.

Fähigkeit zum Halten von Lehrlingen.
Um minderjährige Lehrlinge halten zu dürfen, muß der Gewerbsinhaber das 24. Lebensjahr zurückgelegt haben.

Jene, welche wegen eines Verbrechens überhaupt, oder wegen eines aus Gewinnsucht begangenen oder gegen die öffentliche Sittlichkeit gerichteten Vergehens oder einer derlei Uebertretung verurtheilt wurden, sowie jene, welchen nach §. 137 das Recht, Lehrlinge zu halten, entzogen wurde, dürfen weder minderjährige Lehrlinge aufnehmen, noch die bereits aufgenommenen länger behalten.

Die politische Landesstelle ist aber ermächtigt, in Fällen, wo ein Nachtheil oder Mißbrauch nicht zu besorgen ist, nach Vernehmung der Genossenschaft eine ausnahmsweise Bewilligung eintreten zu lassen.

§. 90.

Aufnahme.

Die Aufnahme minderjähriger Lehrlinge hat auf Grund eines, die Bedingungen der Aufnahme und Behandlung und insbesondere die Dauer der Lehrzeit festsetzenden Vertrages zu geschehen, der, wenn der Lehrherr einer Genossenschaft angehört, vor der Vorsteherung dieses Letzteren, sonst aber vor der Gemeindevorsteherung abzuschließen und daselbst aufzubewahren ist.

§. 91.

Probezeit.

Bei der Aufnahme eines Lehrlings kann eine Probezeit bedungen werden, während welcher jeder der beiden Theile nach Belieben zurücktreten kann.

Die Probezeit darf zwei Monate nicht übersteigen.

§. 92.

Verabredungen.

Die Dauer des Lehrverhältnisses, das Lehrgeld, die Bedingungen der Verköstigung, Wohnung u. sind Gegenstand freier Uebereinkunft; doch darf eine längere, als die für das Gewerbe ortsübliche längste Dauer der Lehrzeit nicht stipulirt werden.

In Ermanglung besonderer Verabredungen ist sich an den Ortsgebrauch zu halten.

§. 93.

Stellung des Lehrlings.

Der Lehrling ist dem Lehrherrn zu Folgsamkeit, Treue, Fleiß, anständigem Betragen, Verschwiegenheit verpflichtet und muß sich nach dessen Anweisung im Gewerbe verwenden.

Ein minderjähriger Lehrling ist der häuslichen Zucht des Lehrherrn unterworfen; er genießt seinen Schutz und seine Obforge.

§. 89.

Kdo může mít učedlníky.

Aby živnostník mohl mít učedlníky nezletilé, potřebí, aby sám byl 24. rok věku svého dokonal.

Ti, kdož byli odsouzeni pro nějaký zločin vůbec, nebo pro přečin, spáchaný ze zistnosti nebo směřující proti veřejné mravopochestnosti, aneb pro takový přestupek, též ti, jimž bylo dle §. 137. právo, mít učedlníky, odejmuto, nemohou ani učedlníků nezletilých přijímati, ani učedlníků již přijatých déle držeti.

Nebylo-li by se však z toho, kdyby takový živnostník učedlníky nezletilé měl, ani škody ani zlého užívání obávati, může mu politické řízení zemské po vyslyšení společenstva výjimkou povolení k tomu uděliti.

§. 90.

Učedlníci mají se přijímati prostředkem smlouvy.

Učedlníci nezletilí přijímati se mají vedle smlouvy, v které se má ustanoviti, pod kterými výminkami se do učení berou, že se s nimi bude dobře zacházeti a zvláště jak dlouho bude učení trvati. Jest-li pán učedlníkův údem společenstva některého, má se tato smlouva u přítomnosti představených společenstva učiniti a u nich chovati, jinak ale má se učiniti u přítomnosti představených obce.

§. 91.

Učedlníci mohou se také vzíti na průbu.

Učedlník může se také dle úmluvy vzíti na jistý čas na průbu, v kterémž čase obě strany dle libosti mohou odstoupiti.

Taková průba nemá však trvati déle dvou měsíců.

§. 92.

O které věci může se pán s učedlníkem smluviti.

O to, jak dlouho se má učedlník učiti, co se má dáti za výměnou, co za stravu, za byt atd., mohou se obě strany dle libosti smluviti; a však není dovoleno umlouvati se, aby učedlník byl déle v učení nežli ti učedlníci, kteří se též živnosti dle obyčeje v tom místě průchod majícího nejdéle učí.

Není-li zvláštní úmluvy, držeti se jest místního obyčeje.

§. 93.

Jaké povinnosti má učedlník.

Učedlník jest povinen, pána svého poslouchati, jemu věren a vždy pilen býti, slušně se chovati, mlčelivost zachovávatí a co živnosti se týče, to činiti, co mu pán rozkáže.

Učedlník nezletilý poddán jest kázní domácí pána svého, a požívá ochrany i opatrování jeho.

§. 94.

Im Erkrankungs-falle hat der Lehrling, der in der Hausgenossenschaft des Lehrherrn lebt, auf die gleiche Hilfe Anspruch, welche nach den allgemeinen Gesetzen den Dienstgebern gegen ihre Dienstboten obliegt.

§. 95.

Pflichten des Lehrherrn.

Der Lehrherr hat sich die gewerbliche Ausbildung des Lehrlings angelegen sein zu lassen und ihm die hierzu erforderliche Zeit und Gelegenheit durch Verwendung zu anderen Dienstleistungen nicht zu entziehen.

Er hat den minderjährigen Lehrling zur Arbeitsamkeit und guten Sitten, zur Erfüllung der religiösen Pflichten, zum Besuche des gesetzlich vorgeschriebenen Unterrichtes, und wenn in dem Orte eine gewerbliche Fachschule für Lehrlinge besteht, auch zum Besuche der Letzteren anzuhalten, sich jeder Mißhandlung desselben zu enthalten, und ihn gegen solche von Seite der Dienst- und Hausgenossen zu schützen.

Im Falle der Erkrankung oder des Entlaufens des minderjährigen Lehrlings und in anderen wichtigen Vorkommnissen, welche die Dazwischenkunft der Eltern, Vormünder oder sonstigen Angehörigen erheischen, hat er diese zu benachrichtigen.

§. 96.

Auflösung des Lehrverhältnisses.

Auch das Lehrverhältniß kann aus wichtigen Gründen vor Ablauf der ausdrücklich oder stillschweigend bedungenen Dauer sogleich aufgelöst werden.

Dieses tritt insbesondere ein:

1. Von Seite des Lehrherrn:

- a) wenn der Lehrling sich eine der im §. 78, Punkt 1, lit. b und d, bezeichneten Handlungen zu Schulden kommen läßt;
- b) wenn sich unzweifelhaft herausstellt, daß der Lehrling zur Erlernung des Gewerbes untauglich ist;
- c) wenn der Lehrling über 6 Wochen durch Krankheit an der Arbeit verhindert ist;
- d) wenn der Lehrling durch längere Zeit als 1 Monat gefänglich angehalten wird.

2. Von Seite des Lehrlings, beziehungsweise seiner gesetzlichen Vertreter:

- a) wenn der Lehrherr die ihm obliegenden Pflichten gröblich vernachlässigt, den Lehrling zu unsittlichen und gesetzwidrigen Handlungen zu verleiten sucht, oder das Recht der häuslichen Zucht mißbraucht;
- b) wenn der Lehrherr durch mehr als einen Monat gefänglich angehalten wird, oder auch bei kürzerer Zeit, wenn nicht für den Lebensunterhalt des Lehrlings gesorgt ist;

§. 94.

Rozstůněli se učedník, který žije v domácím společenství pána svého, má právo žádati, aby byl účasten té pomoci, kterouž dle obecných zákonů povinen jest pán poskytnouti svým čeledínům.

§. 95.

Jaké povinnosti má pán k učedníkům.

Pán má si dáti záležeti, aby se učedník v živnosti vycvičil a nemá mu času a příležitosti, kteréž k tomu konci má zapotřebí, odejímati tím, že by ho užíval k jiným službám.

On má učedníka nezletilého k pracovitosti a k dobrým mravům, k plnění povinností náboženských, k chodění do učení zákonem predepsaného, a jest-li v místě zřízena škola, v které se učedníci předmětům průmyslním vyučují, i k chodění do této školy přidržovati, nemá s ním nikdy zle nakládati a od zlého nakládání se strany lidí služebních a domácích jeho hájiti.

Rozstonal-li by se učedník nezletilý aneb uprchl-li by, má to rodičům, poručníkovi neb jiným příbuzným oznámiti, a týmž osobám má dáti o tom věděti, kdyby se učedníkovi cokoli důležitého přihodilo, kde by bylo potřebí, aby se v to vložili.

§. 96.

Kdy se může svazek učení rozvázati.

Také svazek mezi pánem a učedníkem může se z příčin důležitých ihned rozvázati, dříve totiž, než projde čas výslovně neb mlčky umluvený.

To může zvláště učiniti:

1. Pán učedníkův,

- a) když učedník se dopustí něčeho, co poznamenáno v §. 78., č. 1., lit. b) a d);
- b) když přijde na jevo a není o tom pochybnosti, že učedník jest neschopen, aby se živnosti vyučil;
- c) když učedník přes 6 neděl pro nemoc nemůže pracovati;
- d) když učedník déle než měsíc zatčen jest.

2. Učedník, potahmo zástupce jeho, zákonem ustanovený, může svazek učení rozvázati:

- a) když jeho pán povinnosti své hrubě zanedbá, učedníka k něčemu nemravnému neb proti zákonu směřujícímu svěsti hledí, nebo práva kázně domácí zle užívá;
- b) když jeho pán déle než měsíc zatčen jest, aneb když i na kratší čas jest uvězněn a není o výživu učedníkovi pečováno;

- c) wenn dem Lehrherrn durch Straferkenntniß das Gewerbe zeitlich eingestellt wird;
- d) wenn der Lehrherr in eine andere Gemeinde übersiedelt, doch muß der Antrag auf Lösung des Verhältnisses längstens binnen zwei Monaten nach der Uebersiedlung gestellt werden.

§. 97.

Gegen eine vierzehntägige Aufkündigung kann der Lehrling die Lehre verlassen, wenn er seinen Beruf ändert oder zu einem andern Gewerbe übergeht; wenn er durch die Aushaltung der ganzen Lehrzeit verhindert wäre, von einer sich ihm darbietenden Gelegenheit der Versorgung Gebrauch zu machen, oder wenn derselbe von seinen Eltern wegen eingetretener Veränderung ihrer Umstände zu ihrer Pflege oder zur Führung ihrer Wirthschaft oder ihres Gewerbes benöthiget wird.

§. 98.

Durch die eingetretene Unfähigkeit des Einen oder Anderen, die eingegangenen Verpflichtungen zu erfüllen, durch den Tod des Lehrherrn oder Lehrlings, oder durch das Abtreten des Lehrherrn vom Gewerbe löst sich der Lehrvertrag von selbst.

§. 99.

Schadloshaltung.

Wird das Lehrverhältniß vor Ablauf der ausdrücklich oder stillschweigend festgesetzten Dauer abgebrochen, oder hört der Gewerbsbetrieb auf, so finden die Bestimmungen der §§. 79, 80 und 81 Anwendung.

§. 100.

Lehrzeugniß.

Bei Auflösung des Lehrverhältnisses hat der Lehrherr dem Lehrlinge auf Verlangen ein Zeugniß über die zugebrachte Lehrzeit, sein Betragen während derselben und die gewonnene Ausbildung im Gewerbe auszustellen.

§. 101.

Ausnahme eines entwichenen Lehrlings.

Ein Gewerbsmann, der wesentlich einen entwichenen Lehrling aufnimmt, macht sich strafbar und hat mit Letzterem dem vorigen Lehrherrn für den ihm durch die Entweichung des Lehrlings erwachsenen Schaden nach Maßgabe des §. 1302 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zu haften.

Der entwichene Lehrling wird auf Verlangen des Lehrherrn in die Lehre zurückgebracht, und unterliegt einer angemessenen Bestrafung durch denselben oder nach Umständen durch die Behörde.

c) Gemeinsame Bestimmungen.

§. 102.

Streitigkeiten der Gewerbsinhaber mit ihren Gehilfen und Lehrlingen.
Streitigkeiten der selbstständigen Gewerbetreibenden mit ihren Ges

- c) když byla jeho pánovi nálezem trestním živnost na čas zastavena;
- d) když pán jeho do jiné obce se přestěhuje; v kteréž případnosti však se ustanovuje, aby se návrh, by svazek učení byl rozvázán, učinil nejdéle ve dvou měsících po přestěhování.

§. 97.

Po čtrnáctidenní výpovědi může učedník z učení vystoupiti, když se oddá jinému povolání nebo jde k jiné živnosti; kdyžby, maje plný čas učení dodržeti, nemohl užiti příležitosti naskytlé, aby se zaopatřil, aneb když ho rodiče za příčinou změněných okolností mají zapotřebí k svému opatrování nebo ku správě svého hospodářství aneb své živnosti.

§. 98.

Smlouva o učení sama sebou pomíjí, když ta neb ona strana stane se nespůsobilou, aby závazky na se vzaté vyplnila, když pán nebo učedník zemře, aneb když pán i živnost pustí.

§. 99.

Když se svazek učení před časem rozváže, má se obapolně učiniti náhrada.

Přetrhne-li se svazek učení dříve, než projde čas výslovně neb mlčky vyměřený, aneb přestane-li se živnost provozovati, má platnost to, co ustanoveno v §§. 79., 80. a 81.

§. 100.

Jaké vysvědčení má pán učedníkovi vydati.

Když svazek učení se rozváže, má pán učedníkovi k požádání vydati vysvědčení, v kterém potvrzuje, jak dlouho se u něho učil, jak se choval a jak se v živnosti vycvičil.

§. 101.

Kdo by učedníka uprchlého přijal, stane se trestu hodným.

Živnostník, který by učedníka uprchlého vědomě přijal, stane se trestuhodným a bude povinnen, společně s učedníkem předšlému pánovi dle §. 1302. obecného zákona občanského nahraditi škodu uprchnutím učedníkovým způsobenou.

Učedník uprchlý bude k požádání pánovu do učení nazpět doveden a od pána nebo dle okolností od úřadu přiměřeně potrestán.

c) Ustanovení společná.

§. 102.

Komu přísluší rozhodovati rozepře mezi živnostníky a jejich pomocníky a učedníky.

Vzejdou-li mezi živnostníky samostatnými a jejich pomocníky,

hilfen und Lehrlingen aus dem Dienst- und Lehrverhältnisse, welche während der Dauer desselben oder wenigstens vor Verlauf von 30 Tagen nach dessen Aufhören angebracht werden, sind, wenn der Gewerbetreibende einer Genossenschaft angehört, von der Genossenschaftsvorsteherung im Wege der gütlichen Ausgleichung oder nöthigenfalls durch Erkenntniß zu erledigen.

Gehört der selbstständige Gewerbetreibende keiner Genossenschaft an, so sind diese Streitigkeiten von der politischen Behörde zu verhandeln und zu entscheiden.

Die Erkenntnisse der Genossenschaftsvorsteherung sind im Verwaltungswege vollziehbar.

Gegen dieselben steht den Betheiligten durch acht Tage die Berufung an die politische Behörde offen, durch welche jedoch die vorläufige Vollziehung nicht aufgehalten wird.

Jene Streitigkeiten, welche nach Verlauf von 30 Tagen nach Aufhören des Dienst- oder Lehrverhältnisses angebracht werden, gehören vor den ordentlichen Richter.

§. 103. Meldung.

Bei dem Eintritte und dem Austritte eines Gehilfen oder Lehrlings sind die bestehenden polizeilichen Meldungsvorschriften zu beobachten, und es hat überdies, wenn der Dienst- oder Lehrherr einer Genossenschaft angehört, die Meldung gleichzeitig auch bei dieser zu geschehen.

§. 104.

Stellvertreter der Gewerbsinhaber.

Was in diesem Hauptstücke von den Gewerbsunternehmern als Dienstgebern oder Lehrherren gesagt ist, gilt auch von deren Stellvertretern, in soweit nicht einzelne Bestimmungen der Natur der Sache nach nur auf die Person des Gewerbsinhabers Anwendung finden.

§. 105.

Kaufmännisches Hilfspersonal.

Auf die zu kaufmännischen Diensten verwendeten Gehilfen und Lehrlinge (kaufmännisches Hilfspersonal) finden die Bestimmungen dieses Hauptstückes nur in soferne Anwendung, als rücksichtlich des Dienst- und Lehrverhältnisses dieser Personen in den handelsrechtlichen Vorschriften nicht etwas Anderes angeordnet ist.

a uředlníky rozepře ze svazku služby a učení, vznésti se mají, pokud svazek tento trvá aneb 30 dní po jeho zrušení, jestli živnostník údem společenstva, na představené společenstva, není-li ale údem takovým, tedy na úřad politický; v oné případnosti má je představenstvo společenské způsobem přátelského narovnání nebo dle potřeby nálezem vyříditi, v případnosti této ale má úřad politický řízení převzít a rozhodnouti.

Nález představenstva společenského vykonati se má způsobem exekuce správní.

Z nálezů tohoto mohou se ti, kteří se mají za stíženy, v osmi dnech odvolati k úřadu politickému, kterýmž odvoláním se však předběžné vykonání nálezů nezastavuje.

Třicet dní po zrušení svazku služby neb učení mají se rozepře mezi živnostníky a jich někdejšími pomocníky a uředlníky vznášeti na řádného soudce.

§. 103.

Kdy a kde se má každý pomocník a uředlník opověditi.

Když pomocník neb uředlník k živnostníkovi do práce vstoupí nebo od něho vystoupí, má se dle předpisu opověditi u policie, a jest-li pán jeho údem společenstva, zároveň u společenstva.

§. 104.

Narizení výše položená vztahují se také k náměstkům živnostníků.

Vše, co v hlavě této řečeno o živnostnících jakožto pánech služebníků neb úředlníků, vztahuje se také k náměstkům jejich, ač netýče-li se to neb ono narizení dle povahy věci jediné osoby živnostníkovy.

§. 105.

Pokud se tato narizení týkají také pomocnictva kupeckého.

K pomocníkům a uředlníkům, kteří konají služby kupecké (k pomocnictvu kupeckému) vztahuje se to, co v této hlavě nariženo, dotud, pokud v předpisech, práva obchodního se týkajících, o svazku služebním a svazku učení osob těchto není nic jiného ustanoveno.

Verhaltens-Vorschriften.

1. Das Arbeitsbuch ist bei dem Eintritte in den Dienst dem Arbeitsgeber gegen Ausstellung eines Scheines zur Aufbewahrung zu übergeben. Beim Austritte werden auf Grund des Zeugnisses des Arbeitsgebers die Rubriken des Arbeitsbuches über Treue und Sittlichkeit, Fleiß und Geschicklichkeit vom Genossenschafts- oder Gemeindevorsteher ausgefüllt.

2. Wenn in einem Arbeitsbuche kein Raum zu weiteren Eintragungen erübrigt, so hat der Gehilfe die Ausstellung eines zweiten, und wenn ihm das Arbeitsbuch verloren geht, die Ausstellung eines Duplikates bei der politischen Behörde gegen Ertrag der Gebühr zu erwirken.

3. Wer ein Arbeitsbuch nachahmt oder verfälscht, sich eines fremden Arbeitsbuches zur eigenen Bedeckung bedient, oder das eigene zu diesem Zwecke einem anderen überläßt, wird nach dem Strafgesetze behandelt.

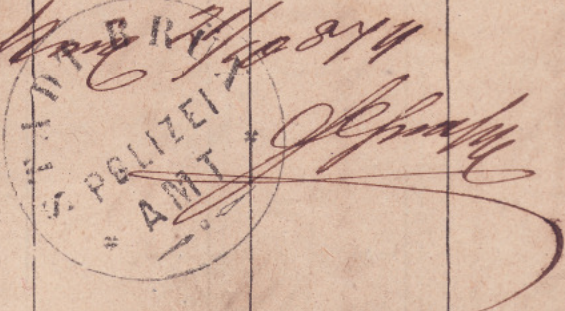
Jak se jest v příčině knížky pracovní zachovati.

1. Když pomocník vstoupí do práce, má ten, kdo ho do práce vezme, knížku pracovní u sebe schovati a pomocníkovi list na ni vydati. Když pak pomocník vystoupí z práce, má představený společenstva nebo obce dle vysvědčení, vydaného od toho, u koho pomocník byl v práci, vyplniti rubriky v knížce pracovní, ježto se týkají věrnosti, mravnosti, pilnosti a spůsoblosti.

2. Není-li již v knížce pracovní místa, kde by se dále zapisovalo, má pomocník, zapraviv, co náleží, u politického úřadu žádati, aby se mu vydala knížka druhá, a ztratil-li by knížku pracovní, má žádati, aby se mu vydal duplikát.

3. Kdo by knížku pracovní napodoboval neb zfalšoval, pro svou jistotu něčí knížky pracovní užil, nebo k tomu konci své knížky pracovní někomu postoupil, bude za to dle zákona trestního potrestán.

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitsgebers	Tag des Eintrittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Austrittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil
Slavica Setner Oficiant, mariánský	4. km mariánský 1874	Malý Julián	28. km Julián 1874

Arbeitszeugniß über Vysvědčení			
Treue věrnosti	Ettlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spůsoblosti
zum Hofparadeplatz			
Am 1. März 1874			
			

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitgebers	Tag des Eintrittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Austrittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil
Sammalkuplen Gewerkschaft Bergbau in Baum	22. November 1914	Bymintyaficht	23. Januar 1915

Arbeitszeugniß über Vysvědčení			
Treue věrnosti	Sittlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spůsobilosti
<p>zum Zufrieden sein</p> <p>UNTERSCHREIBUNG BRAUEREI-GENOSSENSCHAFT SEIDEN GÜTTES</p> <p>Johannsen</p>			

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitgebers	Tag des Ein- trittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Aus- trittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil
Vyšinní Druhá Mlýnská Dobruška	Dne 25. Ledna 1875	Dobrá Práce Broučnická	Dne 7. Ledna 1875

Arbeitszeugniß über Vysvědčení			
Treue věrnosti	Sittlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spásobilosti
<p>Středoškolský Dobruška Přemyslovský</p> <p>ONĚC MODROVIT</p>			

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitsgebers	Tag des Eintrittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Austrittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil

*Emil
Kováč
Křišťálová
10. října 1875
16. října 1875*

Arbeitszeugniß über
Vysvědčení

Treue věrnosti	Sittlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spůsobilsti
-------------------	---------------------------	-------------------	---------------------------------

*Pro zkušební
práci
Vinným
Kálem 10. října 1875*

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitsgebers	Tag des Eintrittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Austrittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil
Jacomy Kučerka Křišť Křišť	am 19 August 1877	Spinn Gn. Spinn	am 20 Septbr 1877

Arbeitszeugniß über Vysvědčení			
Treue vérnosti	Sittlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spùsobilosti
<p>am 19. August 1877</p> <p>Gewerblich Křišť</p> 			

Name, Charakter und Wohnort des Arbeitsgebers	Tag des Eintrittes in die Arbeit	Eigenschaft der Arbeit	Tag des Austrittes aus der Arbeit
Jméno, charakter a bydliště pána, který práci dává	Den, kterého do práce vstoupil	Jaká jest práce	Den, kterého z práce vystoupil

Januz
 29. 12.
 Johann
 1875

3. 1.
 Johann
 1875

Arbeitszeugniß über
Vysvědčení

Treue věrnosti	Sittlichkeit mravnosti	Fleiß pilnosti	Geschicklichkeit spüsbilosti
-------------------	---------------------------	-------------------	---------------------------------

Mit guller Zufriedenheit
 seit your abridat
 W. P. P. P.
 Johann P. P. P.
 Johann P. P. P.

78

2

Aus der Statthaltereibuchdruckerei in Prag.

